

Nr 75.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionsförbättring åt löjtnanten T. W. Lennartz; given Stockholms slott den 23 februari 1923.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 februari 1923.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet Hansson anför:

Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition till 1919 års lagtima riksdag (nr 276) därom gjorda framställning beviljade riksdagen medel för beredande av pensionsförbättring åt viss personal vid armén.

Enligt de av riksdagen godkända, genom kungörelse den 20 augusti 1919 (Svensk författningssamling nr 538) fastställda grunderna för ifrågasvarande pensionsförbättring stadgades såsom villkor för erhållande av nämnda förmån, bl. a., att vederbörande avgått ur tjänsten *efter uppnådd åldersgräns*. Uti det av arméns och marinens avlöningssakkunniga den 14 februari 1919 avgivna betänkande med förslag i ämnet, som låg till grund för nyssnämnda proposition, framhöllo emellertid de sakkunniga, att, därest fråga skulle uppkomma om pensionsförbättring för tjänstinnehavare, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada eller sjukdom, vanförhet eller lyte befunnes för framtiden oförmögen till tjänstgöring och på grund härav måste före uppnådd pensionsålder avgå med viss pension, sådan fråga torde särskilt böra underställas riksdagens prövning.

I proposition till 1922 års riksdag (nr 171) framlades förslag rörande vissa reviderade grunder för ifrågasvarande pensionsförbättring i syfte, bl. a., att bestämmelserna om pensionsförbättring skulle vinna anslutning till det från och med ingången av år 1922 tillämpade nya avlöningssystemet. Sedan propositionen av riksdagen bifallits, utfärdades kungörelse i ämnet den 15 juni 1922 (Svensk författningssamling nr 336). I denna kungörelse har ovanberörda villkor för erhållande av pensionsförbättring bibehållits.

Enligt punkten 8 i pensioneringsgrunderna för arméns befäl och underbefäl med vederlikar, sådan denna punkt lyder enligt kungörelsen den 17 september 1914 (Svensk författningssamling nr 266), är löntagare, som icke uppnått den för rätt till fyllnadspension i den tjänst han innehar stadgade levnadsålder, men som, efter att under tre på varandra följande år på grund av sjukdom, vanförhet eller lyte varit ur stånd att tjänstgöra, finnes för framtiden till tjänstgöring oförmögen, skyldig att från tjänsten avgå mot åtnjutande av pension av statsmedel till belopp, motsvarande pension jämte fyllnadspension i den tjänst han innehar.

Med tillämpning av denna bestämmelse meddelades löjtnanten vid Norrlands dragonregemente Thorsten Wilhelm Lennartz genom kungl. brev den 11 augusti 1922 avsked från innehavande beställning med tillstånd att såsom löjtnant inträda i regementets reserv samt med rätt för honom att från och med dagen näst efter erhållet avsked åtnjuta pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 1,200 kronor årligen.

Uti en till Kungl. Maj:t ingiven skrift har nu Lennartz anhållit att, utöver sagda pensionsförmån, komma i åtnjutande av pensionsförbättring.

Direktionen över arméns pensionskassa har den 25 oktober 1922 avgivit utlåtande i ärendet samt därvid anført, att Lennartz, som vore född den 18 september 1887, vid sitt avsked hade en levnadsålder av 34 år 10 månader 23 dagar och en tjänstetid efter adertonde åldersåret av 16 år 2 månader 2 dagar, därav 2 år såsom underlöjtnant, 5 år 4 månader 26 dagar såsom löjtnant av 2:a klassen och 6 år 2 månader 15 dagar såsom löjtnant av 1:a klassen, samt hade åtnjutit lön i högsta eller 6. löneklassen i 2. lönegraden i den för officerare i 1921 års avlöningsreglemente fastställda löneplanen.

Vidare erinrade direktionen, att uti ovanberörda kungörelse den 15 juni 1922 pensionsförbättringens belopp icke komme direkt till synes, utan hade för varje lönegrad angivits ett sammanlagt pensionsbelopp (kassapension + fyllnadspension + pensionsförbättring), vadan alltså skillnaden mellan detta belopp och vad som enligt gällande pensioneringsgrunder tillkomme vederbörande i kassapension och fyllnadspension komme att utgöra pensionsförbättringen. För den lönegrad, Lennartz vid avskedet tillhört, hade sålunda sammanlagda pensionsbeloppet angivits till 2,580 kronor. Pension och fyllnadspension inom samma grad utgjorde tillhopa 1,200 kronor, vadan pensionsförbättringens belopp inom denna grad alltså bleve 1,380 kronor. Då Lennartz emellertid avgått före uppnådd pensionsålder, vore dessa bestämmelser icke utan vidare å honom tillämpliga, med ansåge direktionen med rättvisa och billighet överensstämmande, att Lennartz erhöles någon förbättring å den till honom utgående pensionen. Beträffande storleken av den pensionsförbättring, som borde tillkomma Lennartz, ansåge direktionen, att densamma i enlighet med de synpunkter, som hade gjorts gällande i proposition nr 143 till 1920 års riksdag i fråga om pensionsförbättring åt f. d. löjtnanten av första klassen vid Vaxholms grenadjärregemente K. W. H. Witte, borde bestämmas att utgå med 735 kronor för år. I anledning härav hemställde direktionen, att framställning måtte göras hos riksdagen om beviljande åt Lennartz av pensionsförbättring till belopp av 735 kronor för år, att från och med den 12 augusti 1922 utgå från allmänna indragningsstaten.

Statskontoret har den 22 november 1922 avgivit utlåtande i ärendet och därvid instämt i vad direktionen över arméns pensionskassa i sitt i ärendet avgivna utlåtande anført och hemställt.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit finner även jag mig Departements-
chefen. böra tillstyrka, att Lennartz å allmänna indragningsstaten beredes pen-

sionsförbättring till belopp av 735 kronor för år, att, i likhet med honom tillkommande pension, utgå från och med den 12 augusti 1922.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att löjtnanten i Norrlands dragonregementes reserv Thorsten Wilhelm Lennartz må från och med den 12 augusti 1922 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 735 kronor för år räknat, att åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1922 med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erik von Horn.